2024/2084

29.7.2024

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2024/2084

ze dne 26. července 2024

o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie v Kosovu (*)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 33 a čl. 31 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 4. února 2008 se Rada dohodla jmenovat zvláštního zástupce Evropské unie (dále jen „zvláštní zástupce EU“) v Kosovu.

(2) Dne 30. července 2020 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2020/1135 ([1]) o jmenování pana Tomáše SZUNYOGA zvláštním zástupcem EU v Kosovu

(3) Dne 20. července 2023 Rada přijala rozhodnutí (SZBP) 2023/1527 ([2]) o prodloužení mandátu pana Tomáše SZUNYOGA jako zvláštní zástupce EU v Kosovu. Tento mandát má skončit dne 31. srpna 2024.

(4) Zvláštním zástupcem EU v Kosovu by měl být na období od 1. září 2024 do 31. srpna 2026 jmenován pan Aivo ORAV.

(5) Zvláštní zástupce EU bude vykonávat svůj mandát za situace, která se může zhoršit a která by mohla bránit v dosažení cílů vnější činnosti Unie stanovených v článku 21 Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Zvláštní zástupce Evropské unie

Zvláštním zástupcem Evropské unie (dále jen „zvláštní zástupce EU“) v Kosovu na období od 1. září 2024 do 31. srpna 2026 je jmenován pan Aivo ORAV. Rada může po posouzení Politickým a bezpečnostním výborem a na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) rozhodnout o prodloužení nebo o dřívějším ukončení mandátu zvláštního zástupce EU.

Článek 2

Cíle politiky

Mandát zvláštního zástupce EU vychází z těchto cílů politiky Unie v Kosovu:

a) vůdčí úloha při prosazování stabilního, životaschopného, mírového, demokratického a mnohonárodnostního Kosova účastnícího se regionální spolupráce;

b) posilování stability v regionu a přispívání k regionální spolupráci a dobrým sousedským vztahům na západním Balkáně;

c) podpora Kosova, které ctí zásady právního státu a ochranu menšin a kulturního i náboženského dědictví;

(*) Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

([1]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/1135 ze dne 30. července 2020 o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie v Kosovu (Úř. věst. L 247, 31.7.2020, s. 25).

([2]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2023/1527 ze dne 20. července 2023 o prodloužení mandátu zvláštního zástupce Evropské unie v Kosovu a o změně rozhodnutí (SZBP) 2020/1135 (Úř. věst. L 185, 24.7.2023, s. 30).

d) podpora evropské perspektivy Kosova a přibližování se k Unii v souladu s perspektivou tohoto regionu a v souladu s Dohodou o stabilizaci a přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Kosovem na straně druhé ([3]) (dále jen „dohoda o stabilizaci a přidružení“) a rozhodnutím Rady (EU) 2015/1988 ([4]), jakož i s relevantními závěry Rady.

Článek 3

Mandát

K dosažení cílů politiky se zvláštnímu zástupci EU uděluje mandát:

a) podporovat evropskou perspektivu Kosova a jeho přibližování se k Unii v souladu s jeho regionální perspektivou a v souladu s dohodou o stabilizaci a přidružení a rozhodnutím (EU) 2015/1988, jakož i s relevantními závěry Rady, prostřednictvím cílené komunikace s veřejností a informačních činností Unie, jejichž účelem je zajistit větší pochopení a podporu kosovské veřejnosti pro záležitosti související s Unií, včetně působení mise EULEX KOSOVO;

b) za využití všech prostředků a nástrojů, které má zvláštní zástupce EU k dispozici, a za podpory úřadu Unie v Kosovu sledovat, podporovat a usnadňovat pokrok v oblasti politických, hospodářských a evropských priorit, včetně bezpečnosti a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, v souladu s příslušnými institucionálními pravomocemi a povinnostmi a podporovat provádění dohody o stabilizaci a přidružení, mimo jiné prostřednictvím evropského programu reforem;

c) v souladu s politikou Unie v oblasti lidských práv a obecnými zásadami Unie pro lidská práva přispívat k rozvoji a upevňování dodržování lidských práv a základních svobod v Kosovu, mimo jiné pokud jde o ženy a děti, gender, rozmanitost a inkluzi a ochranu menšin;

d) podporovat celkovou politickou koordinaci Unie v Kosovu;

e) posilovat přítomnost Unie v Kosovu a zajišťovat její soudržnost, účinnost a viditelnost; koordinovat strategii Unie pro komunikaci s veřejností v Kosovu, mimo jiné prostřednictvím úzké spolupráce se zvláštním zástupcem EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou a vedoucím Mise Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX KOSOVO);

f) poskytovat vedoucímu mise EULEX KOSOVO vedení v otázkách místní politické situace, mimo jiné pokud jde o politické aspekty otázek týkajících se výkonných pravomocí mise, jakož i o konečné převedení jejích činností na zvláštního zástupce EU nebo úřad Unie v Kosovu nebo případně na místní orgány, pokud to místní okolnosti dovolí;

g) podle potřeby podporovat dialog mezi Bělehradem a Prištinou zprostředkovaný vysokým představitelem s důrazem na vytvoření prostředí usnadňujícího tento proces; poskytovat zvláštnímu zástupci EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou poradenství a odborné znalosti v otázkách místní politické situace;

h) podporovat v koordinaci s misí EULEX KOSOVO podle potřeby mandát specializovaných soudních senátů a specializovaného státního zastupitelství, mimo jiné prostřednictvím komunikace a informačních činností.

Článek 4

Provádění mandátu

1. Zvláštní zástupce EU odpovídá za provádění svého mandátu pod vedením vysokého představitele.

2. Politický a bezpečnostní výbor udržuje se zvláštním zástupcem EU výsadní spojení a je pro zvláštního zástupce EU hlavním orgánem pro styk s Radou. Politický a bezpečnostní výbor poskytuje zvláštnímu zástupci EU strategické a politické vedení v rámci jeho mandátu, aniž jsou dotčeny pravomoci vysokého představitele.

3. Zvláštní zástupce EU pracuje v úzké koordinaci s Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ) a jejími příslušnými útvary.

([3]) Úř. věst. L 71, 16.3.2016, s. 3.

([4]) Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1988 ze dne 22. října 2015 o podpisu Dohody o stabilizaci a přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Kosovem na straně druhé jménem Unie (Úř. věst. L 290, 6.11.2015, s. 4).

Článek 5

Financování

1. Finanční referenční částka určená na krytí výdajů souvisejících s mandátem zvláštního zástupce EU v období od 1. září 2024 do 31. srpna 2026 činí 4 970 500 EUR.

2. Výdaje jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly použitelnými na souhrnný rozpočet Unie.

3. Správa výdajů se řídí smlouvou mezi zvláštním zástupcem EU a Komisí. Za veškeré výdaje je zvláštní zástupce EU odpovědný Komisi.

Článek 6

Sestavení a složení týmu

1. V mezích svého mandátu a odpovídajících finančních prostředků, které má k dispozici, odpovídá zvláštní zástupce EU za sestavení svého týmu. Tento tým zahrnuje odborníky na konkrétní politické otázky podle požadavků mandátu. Zvláštní zástupce EU o složení týmu neprodleně informuje Radu a Komisi.

2. Členské státy, orgány Unie a ESVČ mohou navrhnout vyslání personálu ke zvláštnímu zástupci EU. Plat takto vyslaného personálu hradí dotyčný členský stát, dotyčný orgán Unie nebo ESVČ. Ke zvláštnímu zástupci EU mohou být rovněž přiděleni odborníci vyslaní členskými státy do orgánů Unie nebo ESVČ. Mezinárodní smluvní pracovníci musí být státními příslušníky některého členského státu.

3. Veškerý vyslaný personál nadále administrativně podléhá vysílajícímu členskému státu, vysílajícímu orgánu Unie nebo ESVČ a vykonává své povinnosti a jedná v zájmu mandátu zvláštního zástupce EU.

Článek 7

Výsady a imunity zvláštního zástupce EU a členů jeho týmu

Výsady, imunity a další záruky nezbytné pro završení a řádné působení mise zvláštního zástupce EU a členů jeho týmu se podle potřeby dohodnou s hostitelskými stranami. Členské státy a ESVČ poskytují za tímto účelem veškerou nezbytnou podporu.

Článek 8

Bezpečnost utajovaných informací EU

1. Zvláštní zástupce EU a členové jeho týmu dodržují bezpečnostní zásady a minimální bezpečnostní normy zavedené rozhodnutím Rady 2013/488/EU ([5]).

2. Vysoký představitel je v souladu s bezpečnostními pravidly na ochranu utajovaných informací EU oprávněn poskytovat NATO/KFOR utajované informace a dokumenty EU vytvořené pro účely provádění mandátu až do stupně „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL“.

3. Vysoký představitel je v souladu s operativními potřebami zvláštního zástupce EU a v souladu s bezpečnostními pravidly na ochranu utajovaných informací EU oprávněn poskytovat Organizaci spojených národů a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě utajované informace a dokumenty EU vytvořené pro účely provádění mandátu až do stupně „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“. Za tímto účelem budou vypracována místní ujednání.

4. Vysoký představitel je oprávněn poskytovat třetím stranám přidruženým k tomuto rozhodnutí neutajované dokumenty EU o jednáních Rady týkajících se provádění mandátu, na které se vztahuje služební tajemství podle čl. 6 odst. 1 jednacího řádu Rady ([6]).

([5]) Rozhodnutí Rady 2013/488/EU ze dne 23. září 2013 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU (Úř. věst. L 274, 15.10.2013, s. 1).

([6]) Rozhodnutí Rady 2009/937/EU ze dne 1. prosince 2009, kterým se přijímá její jednací řád (Úř. věst. L 325, 11.12.2009, s. 35).

Článek 9

Přístup k informacím a logistická podpora

1. Členské státy, Komise, ESVČ a generální sekretariát Rady zajistí, aby měl zvláštní zástupce EU přístup k veškerým důležitým informacím.

2. Logistickou podporu pro zvláštního zástupce EU poskytují podle okolností úřad EU nebo členské státy.

Článek 10

Bezpečnost

V souladu s politikou Unie pro bezpečnost personálu vyslaného mimo Unii při provádění operací podle hlavy V Smlouvy přijme zvláštní zástupce EU v souladu se svým mandátem a s ohledem na bezpečnostní situaci v oblasti působnosti veškerá rozumně proveditelná opatření k zajištění bezpečnosti veškerého personálu, který je mu přímo podřízen, zejména tím, že:

a) na základě pokynů ESVČ vypracuje konkrétní bezpečnostní plán zahrnující zvláštní fyzická, organizační a procedurální bezpečnostní opatření, řízení bezpečných přesunů personálu do dané oblasti působnosti a uvnitř této oblasti, jakož i řízení bezpečnostních událostí, a dále pohotovostní a evakuační plán mise;

b) zajistí, aby byl veškerý personál vyslaný mimo Unii pojištěn pro případ zvýšeného rizika, jak vyžaduje situace v dané oblasti působnosti;

c) zajistí, aby všichni členové týmu zvláštního zástupce EU, kteří mají být vysláni mimo Unii, včetně najatého místního personálu, prošli před příjezdem nebo bezprostředně po příjezdu do oblasti působnosti náležitým bezpečnostním školením na základě stupně rizika, které pro oblast vyhodnotí ESVČ;

d) zajistí, aby byla provedena veškerá schválená doporučení vydaná na základě pravidelných posouzení bezpečnosti, a podává Radě, vysokému představiteli a Komisi písemné zprávy o provádění těchto doporučení a o dalších bezpečnostních otázkách v rámci pravidelných zpráv o pokroku a závěrečné souhrnné zprávy o provádění mandátu.

Článek 11

Podávání zpráv

Zvláštní zástupce EU pravidelně podává zprávy vysokému představiteli a Politickému a bezpečnostnímu výboru. Zvláštní zástupce EU podává podle potřeby zprávy rovněž pracovním skupinám Rady. Pravidelné zprávy jsou rozesílány prostřednictvím sítě COREU. Zvláštní zástupce EU může podávat zprávy Radě pro zahraniční věci. Zvláštní zástupce EU může být zapojen do informování Evropského parlamentu.

Článek 12

Koordinace

1. Zvláštní zástupce EU přispívá k jednotě, konzistentnosti a účinnosti činností Unie a pomáhá zajišťovat, aby všechny nástroje Unie a opatření členských států byly uplatňovány konzistentně v zájmu dosažení cílů politiky Unie. Ve vhodných případech jsou navazovány kontakty s členskými státy. Činnosti zvláštního zástupce EU jsou koordinovány s činnostmi Komise a podle potřeby i s činnostmi dalších zvláštních zástupců EU působících v regionu. Zvláštní zástupce EU pravidelně informuje mise členských států a delegace Unie.

2. Na místě jsou udržovány úzké styky s vedoucími delegací Unie v regionu a vedoucími misí členských států. Ti se snaží být zvláštnímu zástupci EU co nejvíce nápomocni při provádění mandátu. Zvláštní zástupce EU poskytuje vedoucímu mise EULEX KOSOVO vedení v otázkách místní politické situace, včetně politických hledisek otázek týkajících se výkonných pravomocí. Zvláštní zástupce EU a velitel civilní operace se podle potřeby navzájem konzultují. Zvláštní zástupce EU úzce koordinuje činnost se zvláštním zástupcem EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou a poskytuje mu poradenství a odborné znalosti v otázkách místní politické situace. Zvláštní zástupce EU rovněž udržuje vztahy s relevantními místními subjekty a dalšími mezinárodními a regionálními subjekty působícími na místě.

3. Zvláštní zástupce EU společně s dalšími činiteli Unie působícími na místě zajistí šíření a sdílení informací mezi činiteli Unie na místě s cílem dosáhnout vysokého stupně společného situačního povědomí a hodnocení.

Článek 13

Pomoc ve vztahu k nárokům

Zvláštní zástupce EU a členové jeho týmu jsou nápomocni při poskytování informací při řešení veškerých nároků a závazků vyplývajících z mandátů předchozích zvláštních zástupců EU v Kosovu a poskytují k tomuto účelu administrativní pomoc a přístup k relevantním dokumentům.

Článek 14

Přezkum

Provádění tohoto rozhodnutí a jeho soulad s jinými iniciativami Unie v regionu podléhají pravidelnému přezkumu. Zvláštní zástupce EU předkládá Radě, vysokému představiteli a Komisi pravidelné zprávy o pokroku a do 30. května 2026 předloží závěrečnou souhrnnou zprávu o provádění mandátu.

Článek 15

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne 26. července 2024.

Za Radu

předseda

BÓKA J.